

The background of the cover is a photograph of the Eiffel Tower in Paris, France. The tower is the central focus, rising from a dense canopy of green trees. To the left, the ornate facade of a Parisian building is visible, featuring intricate wrought-iron balconies and classical architectural details. The sky is a pale, overcast grey. The text is overlaid on this scene in a clean, white, sans-serif font.

CONFERENCE BOOK

ISBN: 978-605-69877-1-7

by Farabi Publishing house

INTERNATIONAL EUROPEAN CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC RESEARCHES

INTERNATIONAL EUROPEAN CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC RESEARCHES

November 15-17, 2019

Paris - FRANCE

CONFERENCE BOOK

EDITORS

Assoc. Prof. Mehmet Ünsal MEMİŞ

Assoc. Prof. Sevi ÖZ

All rights of this book belong to FARABI Publishing House

Authors are responsible both ethically and juridically

FARABI Publications - 2019©

Issued: 30.11.2019

ISBN: 978-605-69877-1-7

by Farabi Publishing House

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

- INTERNATIONAL EUROPEAN CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC RESEARCHES

DATE AND PLACE

- November 15-17, 2019 Paris - FRANCE

ORGANIZATION

- EUROASIA JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES & HUMANITIES

ORGANIZING COMMITTEE

- PROF. MUNTAZIR MEHDI
- WU YICHENG
- SEVI OZ
- ELENA MAGLIO

INTERNATIONAL SPEAKERS

- Assist. Prof. Muntazar Mehdi - Pakistan (*Page:6*)
  - Miao-Yu Chen- Taiwan (*Page:58*)
  - Prof. Dr. Ahmed SMAHI- Algeria (*Page:76*)
  - Merve KOLDAMCA YILMAZ- Greece (*Page:124*)
- Т.А. ГАДЖИБЕЙЛИ - Azerbaijan (*Page:125*)

16.11.2019 Saturday / 10⁰⁰-12⁰⁰

HALL-3, SESSION-1	Head of Session: U- Dr. Saadet Alieva
Т.А. ГАДЖИБЕЙЛИ	ФЛАВОНОИДЫ <i>Alcea flavovirens</i> (Boiss et Buhse) İljin İZ ФЛОРЫ АЗЕРБАЙДЖАНА
Т.А. ГАДЖИБЕЙЛИ	СОДЕРЖАНИЕ ФЛАВОНОИДНОГО СОСТАВА <i>VICIA FABA L.</i> İZ ФЛОРЫ АЗЕРБАЙДЖАНА
Tahsin BOZDAĞ	TÜRK SÜSLEME SANATLARINDAN OLAN TEZHİP ÇALIŞMALARINDA YARI ÜSLUPLAŞTIRILMIŞ ÇİÇEKLERİNİN DÖNEMSEL OLARAK GELİŞİMİNE BİR BAKIŞ
Tahsin BOZDAĞ İbrahim KAYA	TÜRK SÜSLEME SANATLARINDA KULLANILAN RUMİ MOTİFİNİN YAPIM AŞAMASINDA UYULMASI GEREKEN TEKNİK ÖZELLİKLER
Musa MURSAQLIYEV	KEŞİKÇİDAĞ MAĞARALAR KOMPLEKSİNDƏ MƏDƏNİ VƏ ETNİK TƏDQIQATLAR
Saadət ƏLİYEVƏ	DAMCILI MAĞARASINDA APARILMIŞ ARXEOLÖJİ TƏDQIQATLARIN TARİXİ ƏHƏMİYYƏTİ
Necati DEMİR Berker KURT	AVRUPA ORTAOKULLARINDA OKUTULAN ANA DİLİ DERS KİTAPLARINDA TÜRK İMGESİ
Berker KURT Necati DEMİR	TÜRKİYE, AVUSTURYA VE MACARİSTAN'DAKİ ANA DİLİ DERS KİTAPLARINDA TEKNOLOJİ KULLANIMI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

16.11.2019 Saturday

	Poster Presentation
Prof. Dr. Nefise Ozlen SAHİN İbrahim H. DEMIRSOY Res. Assist. Sp. Dr. Leyla BATMAZ Res. Assist. Sp. Dr. Serdar SIRIN Prof. Dr. Ramazan GEN	DETEMINATION OF CHANGES IN <i>FIRMICUTES</i> (GRAM - POSITIVE)/<i>BACTEROIDETES</i> (GRAM - NEGATIVE) RATIO OF GUT MICROBIOME OF PATIENTS WITH TYPE 2 DIABETES

Mehtap ERDOĞAN Keziban KARACAN Alper KARACAN	CORTEX CEREBRİ'NİN TEMEL FONKSİYONEL ALANLARINA BİR BAKIŞ	64
Azim ŞİMŞEK Hüseyin DUMAN Atilla GÖKDEMİR	DETERMINATION OF FACTORS AFFECTING THE FOOD PURCHASING BEHAVIOURS OF VOCATIONAL HIGH SCHOOL STUDENTS	66
Nil Didem ŞİMŞEK Şiva KOLÇAK	ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA VE ANLAMA BECERİSİNİ GELİŞTİRMEDE BİR YÖNTEM DENEMESİ: BİBLİYOTERAPİ	67
Volkan ALTUNTAŞ Murat GÖK	WATTS STROGATS AĞ MODELİ VE SAĞLAMLIĞI	73
Burcu KALKANOĞLU	FİZYOLOJİYE DAYALI PİYANO ÖĞRETİMİ: "LE TOUCHER ENSEIGNEMENT DU PIANO BASE SUR LA PHSIOLOGIE" METODUNUN İNCELENMESİ	74
Senim ÇENBERCİ Enver TUFAN	EDWIN E. GORDON'UN 0-6 YAŞ MÜZİK ÖĞRENİMİ MODELİNE İLİŞKİN UZMAN GÖRÜŞLERİ	75
Ahmed Smahi	TECHNOLOGICAL COST EFFICIENCY ANALYSIS AND RESPECT OF ENVIRONMENTAL STANDARDS: THE CASE OF THE ALGERIAN CEMENT SECTOR	76
Betül DİYARBAKIR Seydi DOĞAN	OPTICAL ABSORPTION AND X-RAY DIFFRACTION RESULTS OF ZnO GROWN BY SPIN COATING METHOD	77
Meltem ÇALIŞKAN Atakan TANTEKİN Naime Filiz ÖZDİL Hüseyin AKILLI	INVESTIGATION OF FLOW CHARACTERISTICS FOR SQUARE GROOVED SHAPE CYLINDER AT DIFFERENT HEIGHT IN SHALLOW WATER	78
Hasan TANAK	DFT QUANTUM CHEMICAL STUDIES ON 4-FLUORO-2-[(3-METHYLPHENYL) IMINOMETHYL]PHENOL	85
Hasan TANAK	THEORETICAL MODELING STUDIES ON (E)-4-DIMETHAMINO[(1-PHENYLETHYL)IMINOMETHYL]BENZYNE	90
Mustafa EMİR Hilal OK ERGÜN Tolga ERGÜN	DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI İLE KARBONDİOKSİT EMİSYONU İLİŞKİSİ: BRICS ÜLKELERİ VE TÜRKİYE ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA	95
Yavuz ALKAN	ÇANAKKALE/SARIÇAY VE ÇEVRESEL NİTELİKLERİNİN KONUT FİYATLARINA ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI	103
Yavuz ALKAN	ÇİM ALAN TESİSİNDE FARKLI GÜBRE DOZLARININ BÜYÜMEDEKİ ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI	105
Serdar KASAP Sezer YÖRÜK	İSTANBUL KENT MERKEZLERİNİN MİMARLIK İLKELERİ AÇISINDAN İRDELENMESİ: ORTAKÖY ÖRNEĞİ	107
Ömer ATABEYOĞLU Gülşah BİLGE	MİMARİ AKIMLARA MODA YAKLAŞIMI; ZAMAN VE MEKANDA DEĞİŞİMLER ÜZERİNE BİR İNCELEME	108
Şirin KARAMAN Mehmet Fatih ÇAKMAKTEPE	SİVAS İLİ ALTINYAYLA İLÇESİ MERKEZ VE DELİLYAS CAMİLERİNİN AHŞAP İŞLEME İLE DUVAR SÜSLEME TEKNİKLERİNİN İNCELENMESİ	110
Merve KOLDAMCA YILMAZ	KARŞILAŞTIRMALI DİL BİLİM BAĞLAMINDA TÜRKÇE VE ÇAĞDAŞ YUNANCA DİLLERİNDE "GÖZ" İLE İLGİLİ SÖZ ÖBEKLERİNİN İNCELENMESİ	124
T.A. ГАДЖИБЕЙЛИ	ФЛАВОНОИДЫ Alcea flavovirens (Boiss et Buhse) Ілјин ИЗ ФЛОРЫ АЗЕРБАЙДЖАНА	125
T.A. ГАДЖИБЕЙЛИ	СОДЕРЖАНИЕ ФЛАВОНОИДНОГО СОСТАВА VICIA FABA L. ИЗ ФЛОРЫ АЗЕРБАЙДЖАНА	128
Tahsin BOZDAĞ	TÜRK SÜSLEME SANATLARINDAN OLAN TEZHİP ÇALIŞMALARINDA YARI ÜSLUPLAŞTIRILMIŞ ÇİÇEKLERİNİN DÖNEMSEL OLARAK GELİŞİMİNE BİR BAKIŞ	130
Tahsin BOZDAĞ İbrahim KAYA	TÜRK SÜSLEME SANATLARINDA KULLANILAN RUMİ MOTİFİNİN YAPIM AŞAMASINDA UYULMASI GEREKEN TEKNİK ÖZELLİKLER	132

Musa MURSAQULİYEV	KEŞİKÇİDAĞ MAĞARALAR KOMPLEKSİNDƏ MƏDƏNİ VƏ ETNİK TƏDQİQATLAR	133
Səadət ƏLİYEV	DAMCILI MAĞARASINDA APARILMIŞ ARXEOLÖJİ TƏDQİQATLARIN TARİXİ ƏHƏMİYYƏTİ	136
Necati DEMİR Berker KURT	AVRUPA ORTAOKULLARINDA OKUTULAN ANA DİLİ DERS KİTAPLARINDA TÜRK İMGESİ	139
Berker KURT Necati DEMİR	TÜRKİYE, AVUSTURYA VE MACARİSTAN'DAKİ ANA DİLİ DERS KİTAPLARINDA TEKNOLOJİ KULLANIMI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	147
Ö. Okan FETTAHLIOĞLU Furkan POYRAZ Sümeyye YALÇIN	ÖRGÜTSEL USTALIK ÜZERİNDE, ÖĞRENER ORGANİZASYONLARIN ETKİSİ	158
Nefise Özlen SAHİN İbrahim H. DEMIRSOY Leyla BATMAZ Serdar SIRIN Ramazan GEN	DETERMINATION OF CHANGES IN FIRMICUTES (GRAM - POSITIVE)/BACTEROIDETES (GRAM - NEGATIVE) RATIO OF GUT MICROBIOME OF PATIENTS WITH TYPE 2 DIABETES	169

**TÜRKİYE, AVUSTURYA VE MACARİSTAN'DAKİ ANA DİLİ DERS KİTAPLARINDA
TEKNOLOJİ KULLANIMI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME¹**

*AN EVALUATION ON THE USE OF TECHNOLOGY IN MOTHER TONGUE TEXTBOOKS IN
TURKEY, AUSTRIA AND HUNGARY*

Berker KURT

*Dr. Öğr. Üyesi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı,
Antalya-Türkiye*

Necati DEMİR

*Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı,
Ankara-Türkiye*

ÖZET

Endüstri 4.0 veya dördüncü endüstri devrimi olarak adlandırılan dijital çağın yaşandığı günümüz dünyasında teknolojik ilerlemelerin tıptan sanata, bilimden eğitime tüm alanlarda varlığını hissettirdiği görülmektedir. Eğitimin en temel materyali olan ders kitaplarının da bu teknolojik ilerlemelerden etkilenmesi doğal bir süreçtir. Bu doğrultuda farklı ülkelerin ortaokullarında okutulan ana dili ders kitaplarında teknoloji kullanımını ortaya koymak bu araştırmanın amacı olmuştur. Bu amaca ulaşmak için doküman analizi yoluyla Türkiye, Avusturya ve Macaristan'da ortaokul 6. sınıflarda okutulan ders kitapları iki açıdan değerlendirilmiştir. İlk olarak ders kitaplarındaki tema, metin ve etkinliklerde teknolojik bilgi, değişim ve ilerlemelere yer verilip verilmediği; ikinci olarak da ders kitaplarının teknolojik altyapıyı kullanma durumları analiz edilmiştir. Sonuç olarak Türkiye ve Avusturya'daki ders kitaplarında teknoloji tema, konu veya metin olarak kendisine daha fazla yer bulurken Macaristan'daki kitaplar bu konuda biraz eksik kalmıştır. Ders kitabı ile teknolojinin entegrasyonunda ise tersi bir durum söz konusudur. Macar kitapları, Avusturya ve Türkiye'ye göre teknolojiye daha entegre ve bu yönüyle örnek durumundadır. İncelenen Türkçe ders kitabının teknoloji kullanımını açısından oldukça eksik kaldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Eğitimi, Ders Kitapları, Teknoloji, Dil Eğitimi, Türkiye, Avusturya, Macaristan.

ABSTRACT

In today's world a fourth industrial revolution, or a digital revolution, is making advances in many fields, including medicine, art, science and education. Textbooks, the most basic educational tools, have naturally been influenced by these advances. The specific objective of this research has been to identify the influence, uptake and utilisation of digital technology in middle school language textbooks in three countries. Using documentary analysis 6th Grade Turkish, Austrian and Hungary texts was be studied and evaluated using two criteria. First text was be analysed for themes and activities incorporating digital advances. Secondly, the use of the technological infrastructure of the textbooks was be analyzed. As a result, the textbooks in Turkey and Austria found more space for technology as a theme, subject or text, while the books in Hungary remained somewhat incomplete. In the integration of technology with the textbook, the opposite is the case, Hungarian books are more integrated than Austria and Turkey. It was observed that the Turkish textbook was quite incomplete in terms of the use of technology.

Keywords: Turkish Education, Textbooks, Technology, Language Education, Turkish, Austrian, Hungary.

¹ Bu çalışmanın verileri, Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen "SBA-2019-4119" kodlu ve "Türkiye ve Avrupa'da Ana Dili Eğitiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Karşılaştırılması" adlı normal araştırma projesinden hareketle elde edilmiştir.

1. Giriş

“Endüstri 4.0” veya “Dördüncü Endüstri Devrimi” terimi, 2006 yılında Alman Hükümeti tarafından “Endüstri 4.0”, “Endüstriyel 4.0” veya “Nesnelerin Endüstriyel İnterneti (*Industrial Internet of things - IIoT*)” şeklindeki kullanımlarıyla (Skilton& Hovsepian, 2018:9) ekonomik-politik bir kavram olarak literatüre girmiş; Almanya’nın Hannover kentinde 2011 yılında düzenlenen Dünya Ekonomik Fuarı’nda Schwab tarafından sunulan raporda bilimsel bir terim olarak ilk defa kendisine yer bulmuş (Sukhodolov, 2018:5) ve tıptan sanata, bilimden eğitime birçok alanda teknolojiyi ifade eden bir kavram olarak kullanılmaya başlanmıştır. Dünya Ekonomik Fuarı’ndaki konuşmasında Profesör Klaus Schwab, terimi şöyle açıklamaktadır: "Yapay zekâ, eşzamanlı ve benzeri görülmemiş robotik gelişmeler, nesnelerin interneti, otonom araçlar, 3D baskı, nanoteknoloji, biyoteknoloji, malzeme bilimi, enerji depolama, kuantum hesaplama ve böylece endüstrileri yeniden tanımlamak, geleneksel sınırları bulanıklaştırmak ve yeni fırsatlar yaratmak. Bunu Dördüncü Sanayi Devrimi olarak adlandırdık ve temel olarak yaşam, çalışma ve bunların birbirleriyle ilişkilerini değiştiriyoruz." (Skilton& Hovsepian, 2018:9). Schwab’ın ifade ettiği değişikliklerin son yıllarda birçok alanda kendini iyiden iyiye hissettirdiği ve etkinin gün geçtikçe artacağı kabul edilebilir bir öngörü olarak yerini almıştır.

Endüstri 4.0’ın en çok etkilediği alanların başında eğitim gelmektedir. Değişen ve gelişen teknolojiyle birlikte yeniliklere uyum sağlamak, şimdilik adı bilinmeyen birçok mesleğe nesilleri hazırlamak ve böylece çağın gerisinde olmayan bireyler yetiştirmek eğitimin en önemli görevidir. Bu açıdan bakıldığında eğitim-öğretim faaliyetinin paydaşları olan öğretmen, öğrenci, öğretim programları, yaklaşım-yöntem-teknik-stratejiler, materyal ile eğitim ortamlarının yeniliklere ayak uydurması ve verimliliklerinin en üst düzeye çıkarılması kaçınılmaz bir gerçektir.

Teknolojik gelişmeler doğrultusunda, bugün, birçok ülkenin öğretim programlarını revize ettikleri görülmektedir. Programların uygulanması ve yorumlanmasında geçmişten günümüze en önemli araç olan ders kitapları da revizelerden etkilenmiştir. Sınıf tabanlı öğrenme ortamında öğretmen, öğrenci ve içerik arasında etkileşimi sağlayan ders kitapları, ön ve arka kapakları arasında yazı ve resimlerden mütevellit sayfalardan ibaret olma özelliğini devam ettirmekle birlikte, harici görsel ve işitsel içeriklerle artık hacminin ötesinde uygulamalara imkân veren çoklu öğrenme aracı hâline gelmiştir.

Bu çalışmanın amacı, farklı ülkelerdeki ana dili ders kitaplarının teknolojik özelliklerini ortaya koymaktır. Bunun için Türkiye, Avusturya ve Macaristan’da ana dili -sırasıyla Türkçe, Almanca ve Macarca- derslerinde kullanılan ders kitapları incelenmiştir. Araştırma iki soru çerçevesinde şekillenmiştir:

1. Ders kitaplarında teknolojiyle ilgili içeriklere yer verilme durumu nasıldır?
2. Ders kitaplarının teknolojiyi kullanma durumu nasıldır?

2. Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde “doküman incelemesi” ve “içerik analizi” yöntemleri kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. İçerik analizinde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri, belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir şekilde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Araştırmanın dokümanını Türkiye, Avusturya ve Macaristan’da ortaokul 6. sınıflarda okutulan ana dili ders kitapları oluşturmaktadır. Ülkelerin ana dili derslerinde kullanılan ders kitapları ve dolayısıyla bu çalışmanın da veri kaynakları şunlardır:

Tablo 1. Ülkelerin ana dili derslerinde kullandıkları kitaplar

Ülke	Kitaplar	Toplam
Türkiye	1.Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe 6. Sınıf Ders Kitabı, Ekoyay Yayıncılık	1
Avusturya	1.Treffpunkt Deutsch 2 Sprachbuch (Buluşma Noktası Almanca 2 Ders kitabı) 2.Treffpunkt Deutsch 2 Arbeitsheft (Buluşma Noktası Almanca 2 Etkinlik kitabı) 3. Starke Seiten Deutsch 2 Sprachbuch (Güçlü Sayfalar Almanca 2 Ders kitabı) 4. Starke Seiten Deutsch 2 Grammatik (Güçlü Sayfalar Almanca 2 Dil bilgisi)	4
Macaristan	1. Anyanyelv Felsőöknök Tankönyv 6. Osztyalosoknak (Ana Dili Ders Kitabı 6) 2. Anyanyelv Felsőöknök Munkafüzet 6. Osztyalosoknak (Ana Dili Çalışma Kitabı 6) 3. Fogalmazás Gvaktorló 6. Osztyálv (Yazma Eğitimi Uygulamaları 6) 4. Sokszínű İrodalom 6 (Çok Renkli Edebiyat) 5. Sokszínű İrodalom Munkafüzet 6 (Çok Renkli Edebiyat Çalışma Kitabı) 6. Sokszínű Magyar Nyelv 6 (Çok Renkli Macar Dili 6) 7. Sokszínű Magyar Nyelv Munkafüzet 6 (Çok Renkli Macar Dili 6 Çalışma Kitabı)	7

3. Bulgular

3.1. İçerik Olarak Teknoloji

3.1.1. Türkiye’deki Ders Kitapları

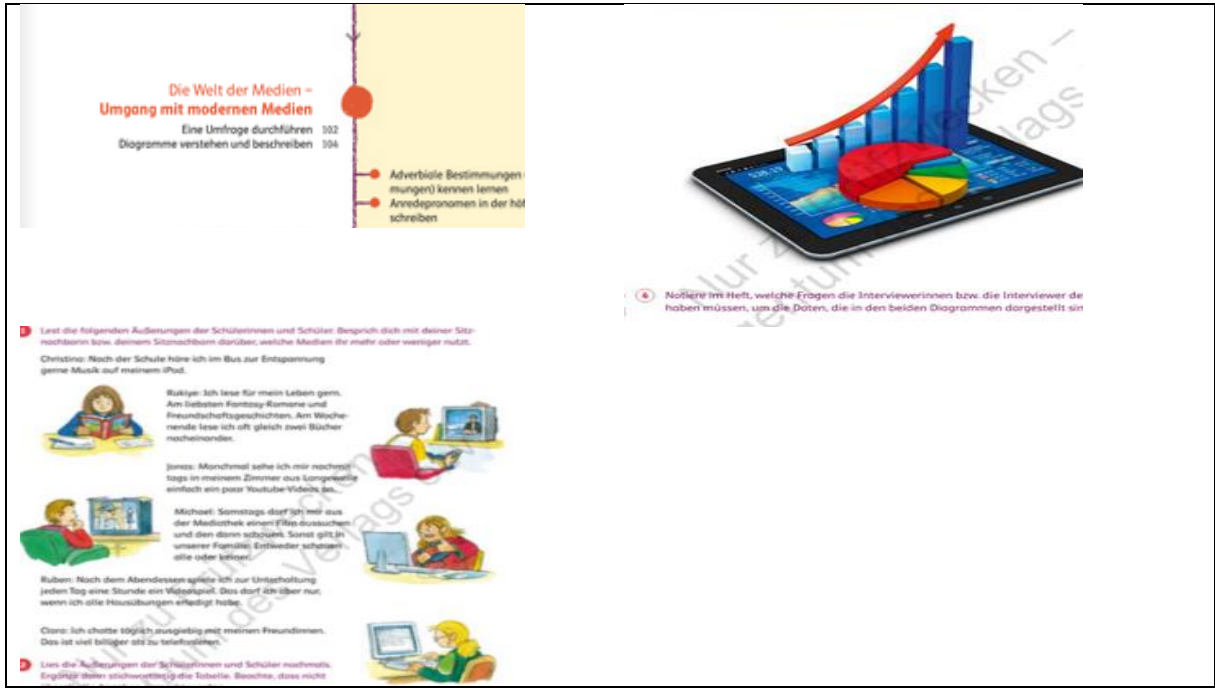
6. sınıf Türkçe ders kitabının içeriğinde bilim ve teknoloji teması yer almakta ve burada buluşlar, robotlar, uçak ve uçak yolculuğu üzerine bilgiler verilmektedir (Şekil 1).

Şekil 1. Türkçe ders kitabındaki içerik örnekleri

3.1.2. Avusturya'daki Ders Kitapları

Avusturya ders kitaplarında teknoloji konusu tematik olarak incelenmiş "Medya Dünyası" başlıklı temada, teknolojik gelişmeler, tablet uygulamaları ve elektronik mektup göndermeyle ilgili bilgiler sunulmuş, etkinlikler düzenlenmiştir (Şekil 2).

Şekil 2. Almanca ders kitabındaki içerik örnekleri

3.1.3. Macaristan'daki Ders Kitapları

Ana dili eğitiminde çok farklı kitapların kullanıldığı Macaristan'da Macar Dili (Magyar Nyelv 6) ve Edebiyat (İrodalom 6) ders kitapları tematik olarak hazırlanmış metinlerin yer aldığı kitaplardır. Diğerleri ise genellikle etkinliklerden oluşmaktadır. Edebiyat kitabı edebî tür temelinde temalandırılmış ve masallardan başlayarak efsane, türkü vb. halk edebiyatı ürünleriyle oluşturulmuştur. Bu nedenle teknolojik verilere yer verilmemiştir. Macar dili kitabı da tematik olarak hazırlanmış olmakla birlikte az da olsa teknolojik görsellere yer verilmiştir (Şekil 3).

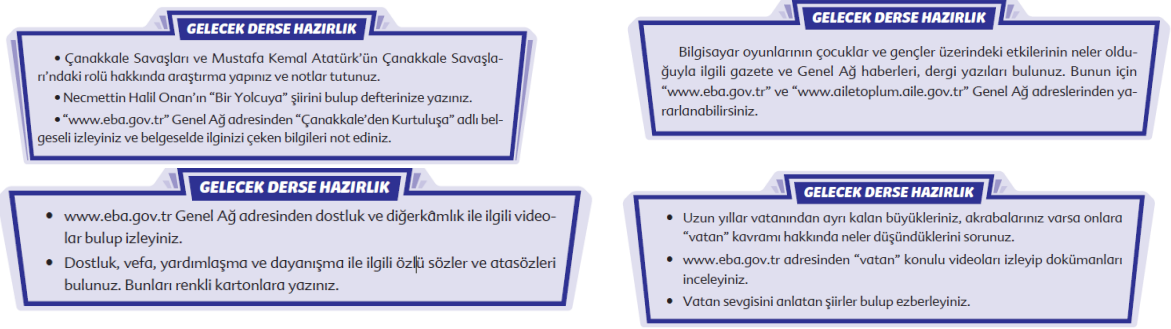

Şekil 3. Macarca ders kitabındaki içerik örneği

3.2. Kullanım Olarak Teknoloji

3.2.1. Türkiye'deki Ders Kitapları

Türkiye'de 6. sınıflarda kullanılan Türkçe ders kitaplarının Millî Eğitim Bakanlığı'nın internet tabanlı bilgi ağı olan EBA (www.eba.gov.tr) sistemiyle desteklenmeye çalışıldığı görülmektedir (Şekil 4). Özellikle bir sonraki derse hazırlık çalışması olarak öğrencilerin video izlemesi veya dinleme yapması önerilmektedir.

Şekil 4. Türkçe ders kitabındaki EBA içerik örnekleri

Bunlar haricinde her temada zorunlu olarak bulunması gereken dinleme metinleri EBA sisteminde yer almaktadır.

Türkçe ders kitabının arka kapağında kitapla ilgili daha içeriklere ulaşmak için bir karekod ile kitap ve internet ilişkisini ortaya koyan görsel yer verilmiştir (Şekil 5). Ancak karekod ile kitaba özel uygulamalara değil EBA'nın ana sayfasına ulaşılmaktadır.

Şekil 5. Türkçe ders kitabının arka kapağı

3.2.2. Avusturya'daki Ders Kitapları

Avusturya'da ana dili eğitiminde kullanılan Almanca ders kitaplarındaki etkinliklerin bazılarının bilgisayar, tablet veya akıllı telefonlarla erişim sağlanacak WEB 2.0 araçlarıyla desteklendiği görülmektedir. Bunun için iki seçenek bulunmaktadır. İlki, ders kitabını hazırlayan yayınevini internet sayfasındaki arama bölümüne kitabın adının veya ISBN'sinin yazılması durumunda kitapla ilgili içeriklere ulaşılması sağlanmaktadır (Şekil 6 ve 7).

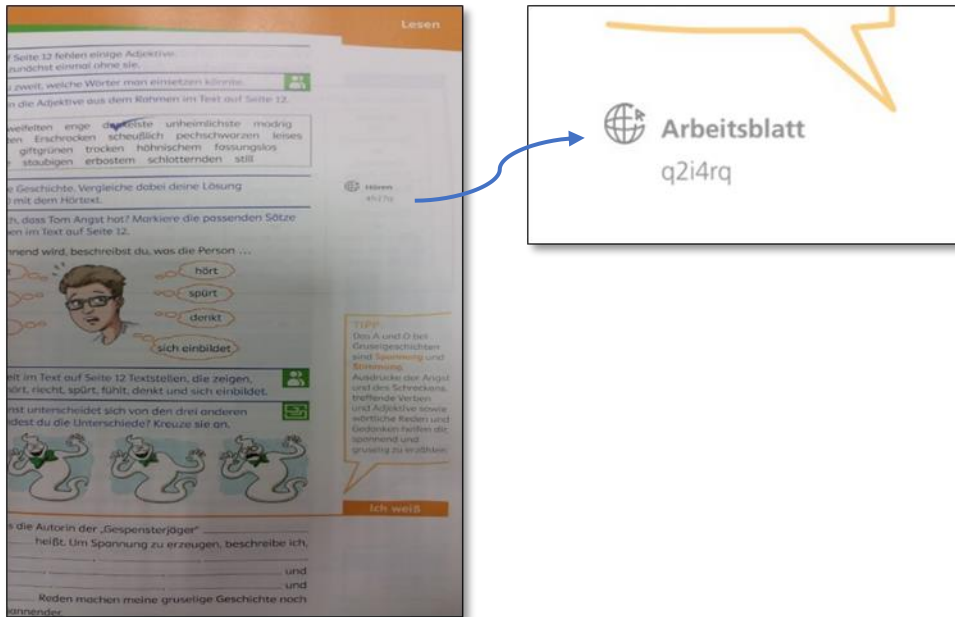

Şekil 6. Yayınevi internet sayfası 1

Şekil 7. Yayınevi internet sayfası 2

İkinci olarak ders ve çalışma kitaplarının kenar boşluklarında yer alan kodlarla (Şekil 8) öğrencilerin metin veya etkinlikle ilgili internet tabanlı çalışmalara katılması sağlanmaktadır.

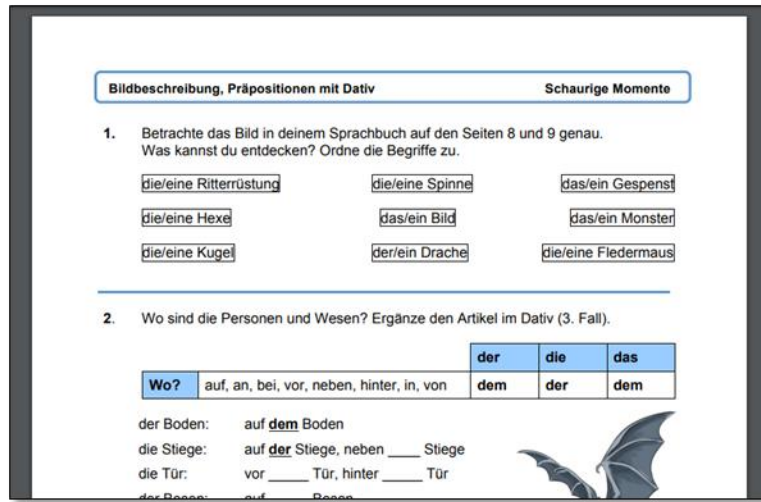
Şekil 8. Ders kitabındaki kod

Her iki yolla öğrencilerin ulaşabileceği içerikler, dinleme dosyası veya PDF formatında hazırlanmış çalışma kağıtlarıdır (Şekil 9 ve 10).

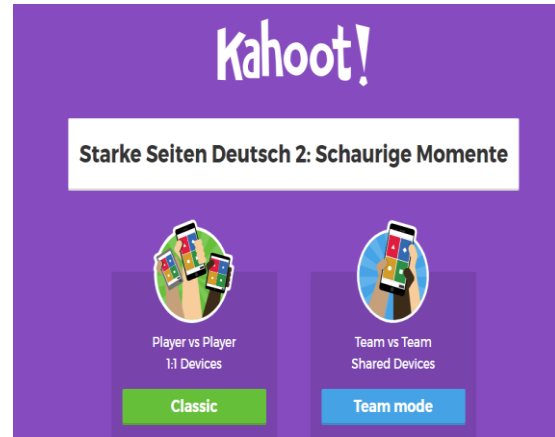
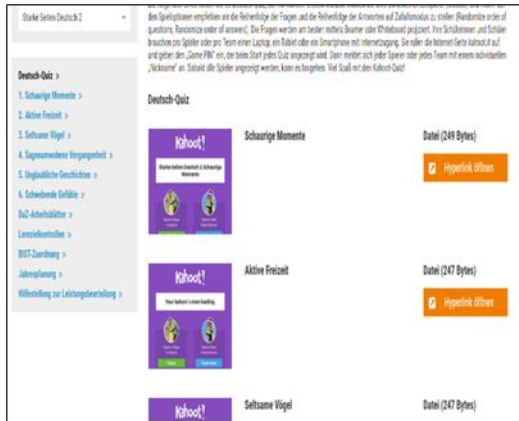

Şekil 9. Kodun girilmesiyle açılan içerik örneği 1

Şekil 10. Kodun girilmesiyle açılan içerik örneği 2

Avusturya'daki ana dili ders kitaplarındaki bir diğer uygulama da ünite, bölüm veya tema sonlarındaki değerlendirme çalışmalarını internet tabanlı yeni nesil öğrenme veya oyunlaştırma aracı olan Kahoot! ile düzenlenmiş ve desteklenmiş olmasıdır (Şekil 11).

Şekil 11. Ders kitabının Kahoot! uygulaması

3.2.3. Macaristan'daki Ders Kitapları

Macaristan'da ana dili eğitiminde kullanılan ders kitaplarının oldukça farklı teknolojik araçlara sahip olduğu görülmektedir. Ders kitaplarını hazırlayan yayınevi tarafından "MozaWeb" adı verilen ücretli sistemle okul, öğretmen ve öğrencilerin ders kitabındaki içeriklerle ilişkili birbirinden farklı içeriklere ulaşması sağlanmaktadır. Binlerce 3D modellemeleri, videolar ve görevlerin yer aldığı "Medya Kütüphanesi" bölümü; ders müfredatının işlenmesini kolaylaştıran yüzlerce etkinliğin yer aldığı "Tematik Uygulamalar" bölümü; öğrencilerin dijital kitaplarının, not defterlerinin ve ödevlerinin yer aldığı "Kendi Öğrenme Arayüzüm" bölümü ve ders kitaplarının yer aldığı "Dijital Ders Kitapları" bölümü MozaWeb sisteminin temel birimlerini oluşturmaktadır (Şekil 12 ve 13).

Şekil 12. MozaWeb ana sayfa örneği 1

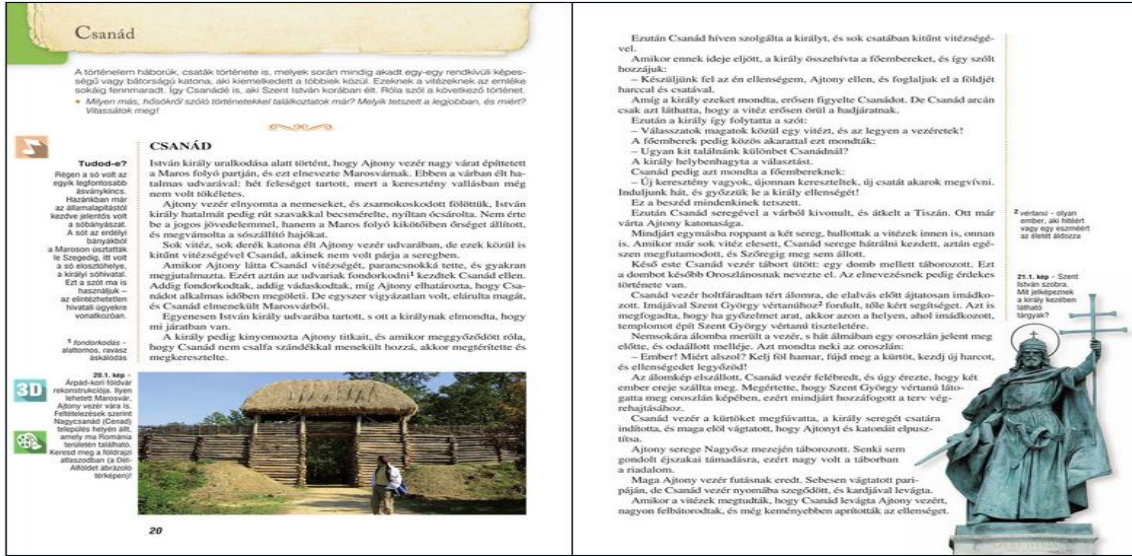
Şekil 13. MozaWeb ana sayfa örneği 2

Basılı ders kitapları MozaWeb sistemine entegre olup kitaptaki metni veya bölümü destekleyen görsel ve işitsel materyaller barındırmaktadır. Şekil 13'te görüldüğü gibi 6. sınıf Edebiyat ders kitabı 42 adet 3D animasyon, 15 video ve 42 ses dosyasıyla desteklenmektedir.

Şekil 14. Macar Edebiyat ders kitabı e-satış görseli.

Şekil 15'te de görüldüğü gibi metin işlenirken veya etkinlik yapılırken internet arayüzünde onunla ilgili neler olduğu sayfa kenarında gösterilmektedir. Ders kitabı internet üzerinden açıldığında basılı ders kitabında resim olarak görülen bölüm video olarak izlenebilmektedir. Örneğin Şekil 15'te ağaçtan yapılmış bir yapının önünde duran adamın olduğu resim, internet arayüzünde videoya dönüşmekte kapıdan içeri giren adam yapının tanıtımını yapmaktadır.

Şekil 15. Macar Dili ders kitabı sayfa örneği.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneri

Eğitim-öğretim faaliyetlerinin en temel materyali olan ders kitapları, son yıllarda özellikle de Endüstri 4.0'ın getirmiş olduğu teknolojik yeniliklerle basılı olmasının yanında internet tabanlı uygulamalarla da desteklenen ve böylece çoklu öğrenmelere olanak sağlayan bir yapıya bürünmüştür. Ders kitaplarındaki teknoloji içeriğini ve kullanımını ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada Türkiye, Avusturya ve Macaristan'da ana dili derslerinde okutulan ders kitapları incelenmiştir. Buna göre;

1. İçerik olarak Türkçe ve Almanca ders kitaplarında teknolojiyi işleyen tema, metin veya görseller bulunmaktadır. Bu açıdan Türkiye ve Avusturya'daki kitapların birbirine benzer olduğu görülmektedir. Türkçe kitaplarının teknolojiyi konu edinmesi üzerine yapılan bazı çalışmalarda konu varlığının yeterli olmadığı savunulmaktadır. Okur'un (2012) çalışmasında incelenen Türkçe ders kitaplarının bilim ve teknolojiyi öğrenciye yeterince aktaramadığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer olarak Maden, Maden ve Banaz'ın (2018) çalışmasında, 5. sınıf Türkçe ders kitabının bilim ve teknolojiye yararlanma ve aralarında bağ kurma bakımından eksik olduğu ifade edilmiştir.

Ana dili ders kitabı çeşitliliği en fazla olan Macaristan'da ise çeşitlilik ile teknolojinin konu olarak işlenmesi arasında ters orantı bulunmaktadır. Edebî tür temelli hazırlanan Edebiyat kitabı ve tematik hazırlanmış ve metin yoğunluğun fazla olduğu Macar Dili kitabında teknoloji konusuna birkaç resim ve e-posta gönderimine ilişkin az sayıdaki etkinlik haricinde çok fazla rastlanmamaktadır.

2. Ders kitapları ve teknolojik uygulamalar çerçevesinde Macaristan ve Avusturya'nın ders kitapları ile internet tabanlı araçlarının entegrasyonunu sağlamada Türkiye'ye göre daha ileride oldukları görülmektedir. Özellikle Macaristan'daki ders kitabı ve internet entegrasyonu; kitapların görsel, işitsel, 3D uygulama ve modellemelerle zenginleştirilmiş olması, bu ülkenin Türkiye ve Avusturya'ya göre daha önde olduğunu göstermektedir.

Avusturya ve Macaristan'daki ders kitaplarının internet tabanlı içeriklere yönlendirmesi metin veya etkinlik özelinde yapılmaktadır. Metin veya etkinlikle ilgili hangi içeriğin açılması gerektiği kod veya şekille ifade edilmiştir. Türkçe ders kitabında ise EBA'daki hangi içeriğe girilmesi gerektiği hatırlatma bilgisi olarak yazılmış veya kitabın arka kapağındaki karekodla ana sayfaya yönlendirme sağlanmıştır. Diğer bir ifadeyle incelenen ülkelerdeki kitap ve internet arasındaki entegrasyon, metin veya etkinlik özelinde sağlanmışken Türkiye'deki kitapların yönlendirmeyi genel ağ yaptığı görülmektedir. Bu yönüyle Türkçe ders kitabının eksik olduğu görülmektedir. Sonuç olarak incelenen ülkelerdeki ders kitabı ve internet entegrasyonu sıralaması en başarılıdan daha az başarılıya doğru yapılacak olursa Macaristan-Avusturya-Türkiye sıralaması ortaya çıkmaktadır. Bu anlamda, Millî Eğitim Bakanlığı'nın Endüstri 4.0 ışığında ve 2023 Eğitim Vizyonunun hedefleri çerçevesinde bu ülkelerdeki kitap-internet

ilişkinini her yönüyle incelemesi, böylece Türk çocuğuna daha nitelikli ve çağdaş kitaplar hazırlayarak sunması gerektiği önerilebilir.

Tanım ve Kısaltmalar

Arayüz: Bilgisayar yazılımlarının kullanıcı tarafından çalıştırılmasını sağlayan, çeşitli resimlerin, grafiklerin, yazıların yer aldığı ön sayfa (<https://sozluk.gov.tr/?kelime=>).

3D: Türkçedeki karşılığı 3 boyut (3B) anlamına gelmektedir. Üç boyutlu uzay, yani en, boy ve derinlik algılarının hepsinin birden var olduğu ortamdır. Cisimlerin uzunluğu, genişliği ve derinliği bulunduğu için 3 boyutlu olarak adlandırılırlar. (https://www.turkcebilgi.com/%C3%BC%C3%A7_boyutlu_uzay)

EBA: Eğitim Bilişim Ağı. Türkiye'nin dijital eğitim platformu.

MozziWeb: Macaristan kökenli olmakla birlikte yirmiden fazla ülkede akıllı tahta, tablet veya cep telefonlarında kullanılabilen eğitim öğretim içeriklerin yer aldığı internet tabanlı sistem.

WEB 2.0: İnternet ortamında sadece okuyucu veya tüketici olarak yer alma sürecinden

ISBN: Uluslararası Standart Kitap Numarası

PDF: Taşınabilir Belge Formatı (PDF), belgeleri yazılım, donanım veya işletim sisteminden bağımsız olarak güvenilir şekilde sunmak ve paylaşmak için kullanılan bir dosya formatıdır (<https://acrobat.adobe.com/tr/tr/acrobat/about-adobe-pdf.html>).

Kaynaklar

<https://www.mozaik.info.hu>

<https://www.oebv.at/>

Maden, S, Maden, A ve Banaz E. (2018). Ortaokul 5. sınıf Türkçe ders kitaplarının dijital okuryazarlık bağlamında değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11 (55), 685-698

Okur, A. (2012). Türkçe ders kitaplarında bilim ve teknoloji. *Turkish Studeis*, 7(4), 2413-2429.

Skilton, M. & Hovsepian, F. (2018). The 4th industrial revolution responding to the impact of artificial intelligence on business, Switzerland: Springer International Publishing.

Sukhodolov, Y. A. (2019). The notion, essence, and peculiarities of industry 4.0 as a sphere of industry. industry 4.0: industrial revolution of the 21st century (Eds. Elena G. Popkova, Yulia V. Ragulina, Aleksei V. Bogoviz). Switzerland: Springer International Publishing.

www.eba.gov.tr

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.